
„A szülőfaluért lehet sokat tenni, de eleget soha”

Egres

XVIII. ÉVF. 5-6. SZÁM • A HELYTÖRTÉNETI BARÁTI TÁRSULAT TÁJÉKOZTATÓJA • 2009. OKTÓBER

Bagi emberek – bagi értékek

A Bagi Falukutató Tábor felkérésére, annak bemutatójához kapcsolódva Bagi emberek – bagi értékek címmel állítottam ki helytörténeti fotóimat és dokumentumaimat a Kutatók Éjszakáján, 2009. szeptember 25-én a Szent István Egyetem gödöllői rektori dísztermében a Szent István Egyetemi Kiadó és a bagi Helytörténeti Baráti Társulat támogatásával.

Történelem a falon

A kiállítás több témakört érintett; a fekete-fehér és színes fényképek három és fél évtizedet öleltek át.

Bag első írásos említésének 600. évfordulóján, 1994-ben két emlékművet is felavatott a község. A Helytörténeti Baráti Társulat által terméskőből készítettett „turulos”, majd az ön-

kormányzat megrendelésére Pannonhalmi Zsuzsanna keramikus művész alkotásaként született emlékoszlopot. Az ezek egy-egy részletét felvillantó fotókkal indított a kiállításom. Pannonhalmi Zsuzsanna a község népi építészeti motívumait is felhasználta munkájában. Az emlékoszlopon megjelenített nyeregtetős háztípus udvarát mutatta be első képem, amelyen

az 1898-ban született özvegy Boda Mihályné, született Balázs Anna, nagyapám, Balázs István testvére látható a gémeskút mellett. Amikor ezeket a sorokat írom, szobám ablakából a Boda Mihály által ültetett körtefa tavaszra váró ágaira látok. Boda sógort soha nem láttam, hiszen 1955-ben meghalt, és én csak három évvel később születtem, de katonaruhában készült fotóját magam mellett őrzöm (1918 július havában vonult be Budapestre, az 1. h. gy. e.-hez – írta A Magyar Gyalogság című kötet.) Minden évben eltöprengek azon, hogy a fán termő gyümölcs hány éves is lehet.

Egy-egy fotó mutatta be a hetvenes évek és napjaink bagi utcaképét. Egymás mellett szerepelt az elhagyott Kovács féle turbinalom és a mai Malom Pub.

Több felvétel idézte fel az M3-as autópálya építésének folyamatát az 1970-es évekből.

Dolgozott a cölöpverő gép, az Egrespatak medrét úthengerek foglalták el, s az azóta már kivágott Kiserdő végén, a párás levegőben kirajzolódott az új felüljáró sziluettje. A sort a sztráda történelmében páratlan, 2009. évi félnapos dugóról készült kép zárta.

Emberi képességünk a természetes és az épített környezet átalakítása, aminek során sosem vagyunk teljesen következetesek: nem tüntetünk el minden, a régiről árulkodó nyomot. A Malom utcában már nincsen malom. A Patak utcában már nem folyik patak. Az egyik meghatározó átalakítás azonban a múlt század második felében nem a malom lebontásához és nem is a Patak utca kiszáradásához köthető, hanem az M3-as autópálya építéséhez, ami kettészelte a községet. Utakat vágott szét az építkezés, falurészeket kerített el egymástól. Az Egres patak régi medrének a falun áthaladó szakaszát megszüntették. A patakot áthelyezték a sztráda másik oldalára. A Bagon ejtett vágás ma 80 decibelen sajog.

Kedves képsorom a Galga Menti Népművészeti Találkozó (GANÉTA) 80-as évekbeli eseményéhez kötődik. Akkor fedeztem fel, hogy a színpadi produkciónál izgalmasabb, jellegzetesebb fotókat lehet készíteni a fellépésre várakozó, készülő fiatalokról és öregekről egyaránt.

Ekkor sikerült lencsevégre kapni Svehla Pált, aki amellet, hogy táncolt is a Muharay Elemér Népi Együttesben (az egyik képen Máté Ilon nénival), csikófejes citeráinak készítésével is hírnevet szerzett művészetének.

A zsánerek a mindenkori fotósok kedvencei. Újságíróként és fotóriporterként számomra megadatott az a lehetőség, hogy képen és írásban is kifejezzem magamat. Az 1980-as években írtam a Pest Megyei Hírlapban a következőket.

„Nem azért szeretjük a falut, ahol élünk – ha egyáltalán szeretjük –, mert mind a négy-ötezer lakosát is kedveljük. Nem is ismerhetünk mindenkit. Legfeljebb 50-100 községgel vagyunk jobb ismertségben, és ebbe a körbe azok is beletartoznak, akikkel igen ritkán találkozunk és beszélgetünk. Éppen ők azok, akik miatt jól érezzük magunkat, ahol élünk.

Különösebben nem szólnak bele életünkbe, mi azonban tudjuk, hogy ki nem mondott példaképeink ők. Példakép ugyanis nemcsak híres emberből lehet. A példa a leghatékonyabb tanítók egyike, noha szólanul tanít; s példát mindenki mutathat valamiben.”

Ezzel a bevezetővel emlékeztem meg többek között Péter Jánosról, akinek szavaiból és tekintetéből a jó kedély, az önbizalom megőrzésének állandó követelménye és lehetősége sugárzott, még azután is, hogy leégett a házuk és újat kellett építeni az elhamvadt helyén.

Ebben a cikkben írtam Deme Andrásról, hogy az őt szántani hívó gazdák tudják, munkájába a lelkét is beleadja, s az megélezi az ekét. A hasonlat a talajművelés tudományában talán nem állja meg a helyét, de ma is igaznak tartom, negyedszázad távolából. Sajnos a gödöllői kiállításon már valóban csak

megemlékezni lehetett róluk. Úgy tudom, hogy egyikük élete végéig magánál tartotta a megsárgult újságcikket. Ez számomra mindenél többet jelent. Jól sikerülhetett az írás, bár azt hiszem, sosem beszélünk róla.

A falu természeti környezetének szépségét néhány téli kép idézte fel, majd egy újabb sorozat a templom tornyába vezetett. A toronyajtó kovácsoltvas gombja, a lépcsők, a harangkötél által kikoptatott téglaboltozat, a harangok látványa, színei és árnyalatai, sőt, feliratai mind elgondolkoztatnak: vajon tudunk-e eleget templomunk történetéről, s ha tudunk is, ismerjük-e mindannyian? A toronyból készített látképek - közöttük Balázs Eszter képei – gondozott, karban tartott házakra mutatnak rá, azt sejtetik, hogy a bagiak itt akarnak maradni – csak maradjunk hozzá elegenden! Néhány kép a hitéletet, s a bagiak hitét sugárzó szobrokat, a Grassalkovich korabeli Nepomuki Szent János szobrot és az 1966-ban felállított Szűz Mária a kis Jézussal emlékművet mutatta be.

Az utóbbi előtti kerítésnek sokszor vettem neki a hátamat. Veres Péter úgy fogalmazott, hogy „Én nem mehetek el innen sohasemhova.” Én csak azt vallom, hogy ide mindig vissza kell jönnöm, hiszen nagyapám állította.

A fényképezésről

Templomunk padjában ülve, néha el-töprengök azon, hogy vajon a barokk falak között két és fél évszázad óta felcsendült énekek hullámai itt vannak-e még? Kimutathatók-e valamilyen különlegesen érzékeny műszerrel? Vagy kimutathatók lesznek majd a jövőben? Nem hallom, mégis, mintha érzékelném nagyapám hangját. Látom viszont a stációkat, melyeket a testvére, Nénike (özvegy Boda Mihályné, született Balázs Anna) ajándékozott a templom számára, s amire egy tenyérnyi márványtábla emlékeztet a bejárat árnyékában.

Valahogy így vagyok a régi fényképekkel is. Magam elé tudom vetíteni a kimerevített pillanatok százait, ezreit, melyeket különféle fényképezőgépek keresőiben állítottam be és meg, majd sötétkamrák vörös és zöld színű lámpáinak homályában véstem emlékezetembe. Mostanában a monitorok sugározta képek milliónyi színárnyalatában teszem ugyanezt.

Már-már magaménak érzem azokat a képeket is, amiket nem is én készítettem, de a társaságukban nevelkedtem. Dicsérem a kezeket, melyekkel exponálták azokat a képeket, melyeken én szerepelek kisgyerekként, kezemben egy Film Színház Muzsikával a lépcsőn állva vagy a szememet dörgölve egy téglarakáson ülve, amiből később felhúzták az új házat, amelyben felnővekedtem és felnevelkedtem, s amivel mai lakásomnak is van egy közös, teherhordó fala.

A helytörténet megidézésében csak az a képpel lehet számolni, ami elkészült, ami létezik. Az a pillanat reprodukálható, amit kémiai eljárással egy időkapszulába csomagoltunk, apám, nagybátyáim majd én és az engem követők.

Huszonöt-harminc éve egy olyan lélekszámú faluban, mint Bag, 4-5 embert ismertek fotósként. Ők voltak azok, akik maguk dolgozták ki a filmet, s nagyítottak képeket. Hozzájuk fordultak családi események megörökítéséért vagy éppen igazolványképért, ritkábban tablókészítésért az ismerősök. Maguk is járták a falut, lefotóztak ezt-azt.

Az idő rostált-e vagy pedig a fényképezés költségei, esetleg ez is, az is, de a fennmaradt fényképek többsége a 40-es, 50-es, 60-as évekből nagyon jó minőségű. Nagyításukkal – a digitális technika vívmányainak köszönhető-

en – számos addig ismeretlen, fel nem fedezett részlet is előbukkan a képekből.

Minden emberben élnek emlékképek a múltból. Magam előtt látom, ahogyan nagymamát még, kivételt téve, a templomban ravalozták fel. De nincs róla fénykép. Ezt mindig is tudtam. Máskor azt gondolom, hogy valamelyik pillanatot megőrizte egy kép – majd csalódottan tapasztalom, hogy a kép nem létezik, hibába forgatom át újra és újra a negatívokat. Csak bennem visszhangzik az átélt pillanat, mint a falakról vég nélkül visszaverődő templomi énekek.

A fotózás általában a házban kezdődik, a szobákból terjed ki a fotós látómezője a verandára, az udvarba, a kertbe, a szomszéd ház udvarába, az utcára, majd a falu horizontjára.

Malom utca

A hatvanas években édesapám olvasói levelet írt a megyei lapba arról, hogy az utcánkban esős évszakokban tenger uralkodik. Az akkor készült fotó is megvan. Valahogy így kezdtem én is újságírói pályámat, mígnem arról írhattam újságírói iskolai vizsgacikkemet, és azt fényképezhettem, hogy a messze földön ismert bagi kövezők Bagon is kipróbálhatják szakmájukat, mert a Budapesten felszedett kockakövekkel rakják ki az utcákat a szomszéd falvak nagy irigységével kísérvé. Amikor a mi utcánk került sorra, a régi, megsüllyedt terméskő burkolatot kisedő markológép munkáját sokan megcsodáltuk. Kijött a szomszédból Katona Sándor bácsi vasutas sapkájában. Lejött a szemközti ház tetőszerkezetét építő Szelei József kartali ácsmester és találkozott az utcán történetekre ugyancsak kíváncsi egykori mesterével, nagyapámmal, aki akkor, ha jól emlékszem, az én tetőmet ácsolta. Míg a mar-

kolós pihent, ők ácsceruzával a homokba rajzolva vitattak meg a mesterségük körébe tartozó időszerű feladatot. Néhány méterre attól a helytől, ahol 5-6 évesen a még fel nem épült új szülői ház téglarakásán ülve fotóztak le engem, most én kattogtattam a gépemet.

A történelem íve egy utca kanyarulatában is megrajzolható. Ez az ív persze csak bizonyos időtávlatból rajzolódik ki. Közelképe sokkal összetettebb, girbe-gurba. 2009 decemberében kaptam egy olyan fényképet erről az utcakanyarról, amelynek a háttérben még a régi, nyeregtetős házunk áll, az előtérben pedig egy polgárcsalád tagjai – a Faska Malom tulajdonosának hozzátartozói – néznek az ismeretlen fotós objektívébe. De az utcán ugyanúgy áll a víz, mint a későbbi képeken – a kövezők már említett megjelenéséig.

Nagyapám emléke

Bag látképét, mint a legtöbb magyar községét, a templom határozza meg. Minden reggel a templomtorony látványára ébredek, amit nagyapám vezetésével állítottak helyre 1961-ben. Szobájának falát attól kezdve élete végéig, 1994-ig az építkezésen készített fotók díszítették.

Az Új Embernek 1961-ben a következőt nyilatkozta az akkori plébános, Kránitz Imre: *„Az utolsó fillérig mindent a falu adott és a falu adta a mozzatát is, Balázs Istvánt, a templomnak évtizedek óta gondnokát, az épületácsot. Ő ellenőrizni tudta a kőműveseket – a famunkát maga végezte a toronysisakon –, ellenőrizte a horganylemezekkel való fedést és végül az egész falu lélegzetviasszafojtva nézte, mint teszi fel ő maga a lengő deszkán, támasz nélkül, a keresztet a toronyra.”*

A téli napforduló idején a nap a templom mögött kel fel, majd egy percre eltakarja a torony, mielőtt napról-napra emelkedő pályára lép. Minden évben kedves fotótémám.

Gyakran fényképeztem nagyapámat is munkája közben, állandó izgalommal, hogy hogyan bírja a magasságot, hogy állja a szelet, hogy nem csúszik meg gyakran deres léceken, a nyolcvanadik életévén is túl, kétoldalú sérvekötővel dolgozva. De csak én izgultam, s teljesen feleslegesen. Bármilyen tetőszerkezetet megépített. Először a földön, azután fenn, a térben. Rá nem volt érvényes az a tapasztalat,

hogy fiatalon az újra nyitottabb az ember, idősebb korban a múltba néz. Horváth Lajos 1982-ban kiadott Bag története című könyvében egy új, alpesi tetős épület képe szerepel a munkájaként. A Helytörténeti Baráti Társulat 2003-ban megjelent Sej, építik a pirosbagi templomot című kiadványának oldalait viszont egy nyeregtetős ház – Nénike házán – alkalmazott homlokzati díszítése illusztrálja.

A Balázs István, az ácsmester című fotókiállítás Kecskés József rendezésében, a Duflex Fotográfiai Egyesület és a Népszabadság Rt. támogatásával a gödöllői Petőfi Sándor Művelődési Központban 1999-ben volt látható. Az anyagot ezután Pap Tibor fotográfus közreműködésével a Magyar Mezőgazdasági Múzeumban, majd Rác Zoltán népművelő meghívására az aszódi Helyőrségi Művelődési Házban is bemutatták.

Az országban járva-elve feltűnik, hogy egy-egy település egy időben készült házai olyan hasonlóságokat mutatnak, amelyek valamely hosszú időn át munkálkodott mester ízlését, ügyességét tükrözik. Csak évekkel nagyapám halála után vettem észre, hogy legdíszesebb bagi manzárdtetős munkái az aszódi Podmaniczky kastély tetőszerkezetére jellemző motívumra emlékeztetnek. Az élet nem áll meg. Napjainkban számos régi épületet építenek át. Talán nem késő még egy felmérést elkezdeni azokról a tetőkről – akár diplomamunka keretében, akár nyári építéstudós tábor részeként –, melyeket ő készített munkatársaival Bagon és a környező településeken – Budapesttel bezárólag.

Az elnévtelenedés veszélye

A fényképezés versenyfutás az idővel. A sportfotós a másodpercek töredékével küzd, a helytörténet dokumentátora ettől bizonyos tekintetben nehezebb helyzetben van. Nem tudni, hogy egy-egy érték mikor semmisül meg. Az egyik feszületet, melyet a háború után nagyapám kijavított, a kiállításon történt bemutatása után rövid időn belül gyalult gerendából készült keresztre cserélték. A réginek nyoma sem maradt.

Szerencsére az emberek nem szívesen válnak meg régi fotóiktól. Még számos kincset rejt a szekrények és fiókok mélye. Fontos, hogy a képeken szereplők nevét, s a róluk szó-

ló ismereteket lejegyezzük, mert gondtalanságunk miatt néhány év múlva úgy járhatunk,

mint azok a régészek, akik ismeretlen nyelvű feliratokra bukkantak.

(Ifj. Balázs Gusztáv)

1849. április 6. Nagypéntek napja. (Folytatás)

Windisch-Gratz tábornagy 1849. április 5-én éjjel 12 óra körül adta ki a parancsot, hogy a III. hadtest április 6-án reggel 6 órakor kezdje meg a visszavonulást Aszódnál és Bagnál lévő hadállásaiból Gödöllőre. A kiszolgáló különítmények már hajnal 6 órakor elindultak és a Grassalkovich-kastélynál táboroztak le. Báró Csorich altábornagyot utasította, hogy 6-án reggel 6 órakor induljon el Aszódról, és Vácra vonuljon vissza egy menetben.

A visszavonulás fedezésére egy lovas dandár maradt vissza a Galga mentén hátvédként.

Az osztrákok tehát visszavonultak, a III. hadtest délelőtt fél 11 óra tájban már el is foglalta a számára kijelölt gödöllői állást. A máriabesnyői kolostornál Schütte vezérőrnagy dandára, mint előőrs védelmi állást foglalt el. Egy óra körül ide lett irányítva a Lobkovitz-hadosztály is.

Görgey Artúr, a magyar fővezér, akinek a főhadiszállása április 5-én még Szentmártonkátán volt, úgy vélte, hogy az ellenség április 6-án még nem mozdul Aszód és Bag térségéből, ezért a következőket rendelte el: a VII. hadtest Hatvanból nyomuljon előre a Galgáig és foglalja el Bag községet. Gáspár András tábornok, mint a különálló VII. Hadtest parancsnoka április 6-án, Hatvanban a következő parancsot adta ki:

„Az egészhadtest előre nyomul Bag felé, Kmetty hadosztály képezi az arcvédet, reggel 7 órakor indul ki és az asszódi országúton addig nyomul, ahol balra a mellék út letér Hévíz felé.

Itt egyenesen Hévíznek, Hévízgyörknek Bagra menjen. Poeltenberg-hadosztálynak, amely 8 órakor indult feladata, egyikrészével a fő úton Aszódra nyomulni, egy másik dandárjával pedig Kartal felé foglalkoztatni az ellenséget. Ezen hadosztály megakadályozza nehogy az ellenség a fő úton előre törjön.. Gáspár András hadosztálya Kossuth őrnagy parancsnoksága alatt 9 órakor kel útra. Turán,

Hévízen Hévízgyörkön át Bagra vonul és segíti a támadást az utóbbi hely ellen..”

A Kmetty-hadosztály elfoglalta Turát, Galgahévízt. Hévízgyörk és Bag között Schlik lovasságába ütközött, de az harc nélkül visszavonult. Az előrenyomulást gátolta, hogy 1849. Húsvét táján az eső már napok óta esett, a sár óriási volt, a Galga kiöntött, az átkelést nehezítette. Az Aranyos és Egres-patak menti szakaszai is elmocsarasodtak.

Kmetty-hadosztály dél körül ért Bagra, de ekkor az osztrákok már elhagyták a falut. Kmetty megállás nélkül tovább vonult a Hathegy alján, a Szoroskán keresztül Csintovány és Kisbag irányába és megközelítette Egerszeget és Domonyivölgyet.

A szűk völgyzsorosban az Egres- és az Aranyosmentén ingoványos rétek terültek el. A patakok jobb partján a magas dombokat egybefüggő erdő borította. Átkelni fahidakon Csintoványánál, a Kisbag csárdánál és a máriabesnyői kolostor közelében a Zöld-háznál lehetett. A Kisbagi csárda mellett egy völgyhajlatban az előrenyomuló sereg rövid időre megpihent. A bagiak ezt a határrészt ma is Gáspárgödörnek nevezik. A falusiak sokáig ápoltak itt egy honvédsírt, de a helye ma már nem azonosítható be.

Kmetty lassan nyomult előre. Eleinte a gödöllői-bagi régi postakocsiút mentén. Félegy tájban a máriabesnyői kolostortól keletre, Egerszegnél a Schlik által hátvédként hátrahagyott Auersberg-vértésekre bukkant. Kisebb lovas ütközet zajlott le.

Az osztrákok azonnal jelentették Windisch-Gratznek, hogy Bag felől egy magyar hadoszlop közeledik. A tábornagy a Grassalkovich-kastély előtti téren épen ebédelni készülő Lobkovitz-hadosztályt küldte a gödöllőtől keletre kiszemelt állásba. Nem sokkal később a Liechtenstein-hadosztály is Besnyőre lett irányítva.

Kmetty ezredes felismerte, hogy öntevékeny, bátor hadművelettel meglepheti az ellenséget.

Önálló elhatározásból indult meg. Máriabesnyő felé három zászlóaljjal, egy üteggel és egy század huszárral. Nem a Gödöllőre vezető országút mentén támadott, hanem Kisbagnál a Rab Jancsinak nevezett erdei úton felvonult az erdővel borított hegygerincre és az erdei utakon közelítette meg a Zöld-ház irányába a máriabesnyői kolostort, ahol a Lobkovitz-és

Liechsensten-hadosztály elsáncolta magát.

A kolostor közelébe érve halotta az időközben elkezdődött isaszegi csata ágyúdörgését. Kmetty el akarta foglalni a kolostort. Két zászlóaljjal (10-es 23-as) megindította a támadást, míg a harmadik tartalékban maradt. Ágyúai is megszólaltak, célba vették az ellenséget, de a nagy távolság miatt nagy kárt nem tettek benne. A zászlóaljok leértek a szűk völgy szorosba, már majdnem közel harcra került sor, amikor Kmetty visszavonulást rendelt el. Gáspártól nem érkezett segítség, pedig a kolostort, Gáspár seregéhez mérve, igen gyenge erő védte. Minden remélt segítségtől megfosztva ütette meg a dobokat visszavonulásra.

A roham félbeszakadt, Kmetty Bagra vonult seregével. Másnap Gáspár haditerv szerint megtámadta ugyan a kolostort, de az akkor már üres volt, mert a seregek Gödöllőn jóval túl voltak.

Az újabb kutatások szerint Kmetty seregéhez beosztott lengyel légiósok, midőn halották Isaszeg felől a heves ágyúzást, önként elhagyták táborhelyüket és Isaszegre siettek gyalogságukkal, lovasságukkal és néhány üteggükkel. Hősi elhatározásukkal jelentős segítséget tudtak nyújtani az Isaszegnél harcolóknak, tehát a Gáspár-hadtestből önként átjött lengyel légió részt vett az isaszegi csatában.

Görgey délután 3 óra körül érkezett Isaszegre, Kóka felől. A királyerdőnél ekkor kapta meg Gáspár tábornok jelentését, hogy a

VII. hadtest harc nélkül megszállta a Galga vonalát és Gödöllő felé vonul előre. Egy huszár tisztt, Fekete Lajos hadnagy a 9. Miklós huszárezredből vágatott Görgeyhez és jelentette, hogy az ellenség a Galga vonalát kardcsapás nélkül feladta, s a VII. hadtest Gödöllő irányába nyomul.

Görgey ezután már biztosra vette a magyar győzelmet. Fekete Lajos hadnagyot Görgey később, 1849. április 8. hadparancsában „az ellenség által megszállt területen való parancsörtizti lovaglásáért” főhadnaggyá léptette elő.

Görgey Fekete jelentését helytállónak tartotta s arra számított, hogy a VII. hadtest nemsokára megjelenik Isaszegen az ellenség háta mögött. Ez nem következett be. Gáspár maga passzív maradt. Utólagos védekezése, hogy Bagnál parancsra várva maradt vesztég, nem fogadható el, mint önálló hadseregparancsnok túlerejével a Lobkovitz-hadosztályt meg kellett volna támadnia és azt visszaszorítva az isaszegi csatában részt kellett volna vennie.

Gáspár VII. hadteste – kb. 16 000 katonára – az isaszegi csatától néhány kilométerre Bagnál tétlenül állt, e bűnös mulasztás miatt a magyar sereg majdnem vereséget szenvedett. Windisch-Grätz elkerülte a megsemmisítő vereséget, vissza tudott vonulni Pest felé. Gáspár megismételte hatvani hibáit Bagnál. Túlzottan ragaszkodott a parancsok írott formájához és csekély példáját adta az egyéni kezdeményezésnek. Súlyosan mulasztott Görgey is, mert kötelessége lett volna utasítani Gáspárt a támadásra.

Az isaszegi vereség után, április 12-én Windisch-Grätz-et Ferenc József leváltotta. A leváltás szörnyű megszágyenyítés volt számára. A tavaszi hadjárat során a magyar honvédsereg egy hónap alatt tönkre verte Windisch-Grätz csapatait, amelyek képtelenek voltak bárhol is megvetni lábukat.

(Dr. Katona Miklós)

Eseménynaptár

Szeptember 8-án zajmérésre kéredzkedett-, rendezkedett be udvarunkba az Autópálya Mérnökség - 24 órás, zajmérésre szakosodott és alkalmazott - csoportja. A keddi napra

eső forgalom zaja, általában alatta maradt a hét napjaira eső, nappali-, éjjeli zajszintnek. A mérésről készült jegyzőkönyvet ugyan nem látam, azonban nekem, mint önkormányzati kép-

viselőnek, kérésemre nyilatkoztak. Elmondásuk szerint az éjjeli kissé meghaladta-, a nap-pali nagyon megközelítette a megengedett zaj előírás szerinti értékét. Az M3-as tovább épül, az M30-as rácsatlakozik, természetesen a zajterhelés is tovább nő. Ideje lenne valós zajterkép elkészítése a község közigazgatási területére – ha már az autópálya megépítése előtt nem végeztek „null-szint” mérést - amely alkalmas lehetne, a kedvező vagy kedvezőtlen környezetvédelmi változás jelzésére, illetve a kellő beavatkozás megtételére.

A BAGI NÉPFŐISKOLA és a Falufejlesztési Kör szeptember 16-án megkezdte őszi féléve előadás-sorozatát, amelyek az aktív állampolgárságról, az aktuális falufejlesztési kérdések megvitatásáról szólnak.

Társulatunk szervezésében, október hó 8-án Polgár Jutka író-olvasótalálkozó címszereplője volt az Országos Nagy Könyvtári Napok keretében, Nagykáta Művelődési Ház Könyvtárában tartott rendezvénynek.

Október 15-én részt vettünk a GKRTE szakmai programján, ahol – többek között - Varga Zsolt igazgató ismertette a gödöllői Erzsébet Királyné Szálloda szolgáltatásait.

Lőrinci temetőben, november 16-án vettünk búcsút Győri Albert, volt aszódi osztálytársunktól.

Az 56-os októberi forradalom napján a Turulszobornál ünnepeltünk.

A GKRTE novemberi szakmai konferenciájára Veresegyház Szabadidős Gazdasági Innovációs Centruma Kamara Termében került sor. Megismerkedhettünk a város turisztikai koncepciójával és tájékoztattak a veresegyházi Tourinform Aliroda megnyitásának előkészületeiről.

Hagyományos „Családi ünnep” rendezvényünket november 21-én tartottuk. Az orgonakoncert előadója Benedek József kántor úr volt, aki ismét remek programmal és interpretációval örvendeztette meg hallgatóságát.

Műsora:

I. Padre Narciso da Milano: Részletek az 1. Szonátából:

1. l'Offertorio, 2. Pastorale, 3. Elevazione, 8. Largo, 7. Ripieno

II. Enrico Toselli: Serenata Op.6. /Orgonára átírta: Benedek József/

III. Richard Wagner: Tanhauser/ Gebet der Elisabeth

/Transcribed for the by Edwin H. Lemare /

A koncertet követően a hallgatóság átsétált a plébánia „Apostolok szállása” közössé-

gi termébe, Balázs Gusztáv újságíró: Ahol a harangok laknak c. fotókiállítás megnyitására.

A „Memoriola Bagiensis” (Bagi Kistörténetek) sorozat keretében készült kiállítást Volter Domonkos - Herta Steiner: Szeretet c. verse - előadása után, (id.) Balázs Gusztáv HBT elnök nyitotta meg. A program „családi körben” folytatódott.

Haza látogatott Sára Tibor barátunk, akivel december 7-én találkozhattunk.

December 11-én, az Ország Házban rendezett Civil Konferencián vettünk részt.

A GK RTE közgyűlésére december 16-án a mogyoródi Csikvölgyi Pipa Csárdában voltunk hivatalosak, Vörös István Attila üzemeltető és Babicz László vendégei. A közgyűléssel egy időben került sor a már hagyományos gasztronómiai versenyre és a minőségi borok bemutatójára.

Az Aszódi Petőfi Muzeális Gyűjtemény és Kiállítóhely Galériájában tartott Karácsonyi Tárlat – Karácsonyi Vásár rendhagyó rendezvénye (december 11-22-e között) programjában közreműködő résztvevőként szerepelt társulatunk. Bemutatásra kerültek meseírónk A Jóságos Erdei Varázsló és a Galgaparti varroda c. könyvei. A szerző három napon is felolvasást tartott meséiből. Balázs Gusztáv önkormányzati tanácsnok (HBT elnök) Bag történetéről nyilatkozott (19-én) az ECHO tv kérdéseire, amely 24-én, este került adásba.

Karácsony – az Ige megtestesülésének ünnepe - vigiliáján a gyerekek pásztorjátéka délután három órakor, az ünnepi szentmise éjfélkor kezdődött templomunkban. Krisztus Jézus született örvendezzünk, ...

BaGi

Polgár Jutka: A lépes méz

Télapó elfáradt, csendesen üldögélt a karosszékekben. Ruhája megkopott, fényét vesztette. Leányai köréje gyűltek, dédelgették, becézgették. – Pihenj csak! – mondogatták szelíden – sokat dolgoztál, rád fér egy kiadós alvás.

S amikor Télapó elaludt, meleg takaróval betakargatták. Ekkor a legkisebbik lánya, Tavasz Tündér vállára kapta tarka kendőjét, testvéreitől elköszönt, s elindult, hogy bejárja az apja birodalmát. Mindig lelkesen készült erre az útra, mert mindenütt örömmel fogadták, hiszen nyomában kisütött a Nap, virágba borultak a fák, és még a madarak is vidámabban énekeltek. Így volt ez most is. De az egyik reggel Tavasz Tündér fázott, kendőjét szorosán fonta maga köré. Már jártányi ereje is alig volt, amikor végre megérkezett édesapja három-

tornyú palotájához. Átvágott a kerten, majd elhaladt a méhes mellett. Észrevette, hogy a kaptárak körül most nem nyüzsögnek a méhek. Furcsállta. – Majd holnap beköszönök hozzájuk – gondolta, és belépett a palotába. Most Tavasz Tündérnek az volt a legfőbb vágya, hogy minél előbb álomra hajthassa a fejét.

Eközben Gyurka, a vándorlegény, szállást keresett. Már napok óta az Egres patak folyását követte, amikor az egyik reggel megpillantotta a háromtornyú palotát, közvetlenül a patak partján. A palotát nem vette körbe magas kőfal, az ajtajában nem állt őr, és kopogtató sem volt a nagy faragott ajtón, amely Gyurka érintésére halikán kinyílt. Gyurka állt egy darabig a nyitott ajtóban, és várta, hogy valaki majd csak behívja. Mivel arra hiába várt, úgy gondolta, hogy a

palotában nem lakik senki, vagy távozáskor a gazdája elfelejtette bezárni az ajtót. De akár így van, akár úgy gondolta Gyurka, bemegyek a palotába és utánajárok a dolognak. Úgy is tett, amint gondolta, s belépve a palotába, egy tágas nappaliba jutott. Itt letette a kis batyuját egy polcra, majd körbejárta a termet. Megcsodálta a falakat borító halványzöld bársonytapétát, az aranykilincses ajtókat, és még egy hintaszék kényelmét is kipróbálta. De a legjobban a kandalló tetszett neki, amely tele volt fával.

Gyurka csak most eszmélt rá, hogy mennyire fázik. Gyufát keresett, s hamarosan fellobogott a láng. A kandalló közelébe húzta a hintaszéket, belekucorodott, és hamarosan elnyomta az álom. Késő délután volt már, amikor arra ébredt, hogy nagyon éhes. Azt remélte, hogy

az egyik aranykilincses ajtó mögött asztalok roskadoznak mindenféle jó falattal. Nagy bátran lenyomta az aranykilincset, és benyitott, de ott is maradt, ahová belépett, mert azt hitte, hogy álmodik. Tavasz Tündér ült bágyadtan egy hintaszékben, meleg takaróval bebugyolálva. Ismer-te őt jól, hiszen ő is a maga útját járta mindig, így sűrűn összetalálkoztak egymással, s igen jó barátság szövődött közöttük.

Most már mindent értek. Hát azért van olyan cudar idő, mert te beteg vagy – mondta Gyurka, és sarkig tártá az aranykilincses ajtót, hogy a kandalló jó melegének utat nyisson.

De jó, hogy jöttél! – sóhajtott fel Tavasz Tündér – lázas vagyok, és nagyon szomjas – panaszkodott.

Gyurka feledte a terített asztalt, borogatást készített, csipkebogyóteát főzött, sürgött-forgott Tavasz Tündér körül. Ez így ment még vagy három napig, de a Tündér csak nem gyógyult meg.

A negyedik nap reggelén Gyurka a palotakertben sétálgatva azon töprengett, hogy mitévő legyen kit hívjon segítségül. Tanácstalan volt. Tovább sétált a méhes felé, s amikor megállt az egyik kaptárnál, pont akkor repült ki egy fázós méhecske.

De hideg van! – sóhajtott a méhecske.

Ne is csodálkozz rajta – mondta Gyurka –, hiszen

Tavasz Tündér már több napja beteg.

Beteg! ... Hol van? ... Látni szeretném!

Én is! ... Én is! ... vágta egymás szavába a szomorú hír hallatára a kaptárakból kitóduló méhek.

Csend legyen! – intette nyugalomra Gyurka a rakoncátlan méheket. – Inkább segítsetek!

Segítsünk? De hogyan? – kérdezték a méhek.

Hát ha én azt tudnám! – sóhajtott Gyurka.

Én tudom – mondta a legszorgalmasabb méhecske.

Ha tudod, akkor monddaj gyorsan – vacogta a legfázósabb méhecske.

Küldjünk egy darab lépes mézet a Tündérnek.

Lépes mézet! De nekünk is alig van! – morgolódtak egyesek.

De nem is lesz több, ha nem süt ki a Nap, és nem nyílnak ki a virágok – érvelt a legszorgalmasabb méhecske.

Úgy van! ... Úgy van! ... igaza van! – helyeselték többen.

Ha igaza van a legszorgalmasabb méhecskének – szakította meg a vitát Gyurka – akkor mire vártok?

Úgy van, cselekedjünk gyorsan, még mielőtt jégcsapot virágozna az akácfa! – vacogta a legfázósabb méhecske.

Mire elvacogta óhaját a méhecske, már Gyurka kezében volt a Tavasz Tündérnek szánt lépes méz. Gyurka

megköszönte a méhek jóságát, s már futott is vissza a palotába. Ott egy kistányérra rakta a finom csemegét, és a Tündér elé tette egy asztalra.

Egyél csak, nagyon finom! – biztatta Gyurka.

Nagyon köszönöm, hogy ennyit törődsz velem, de hidd el, nem esik jól.

De a méhek...

Miféle méhek? – vágott Gyurka szavába a Tündér.

Ekkor Gyurka elmesélte, hogy hogyan jutott a lépes mézhez. Miközben Gyurka beszélt, a Tündér kóstolgatni kezdte a mézet. S ahogy fogyott a tányérról a lépes méz, úgy tért vissza az egészsége. Mire elfogyott az egész, Tavasz Tündér meggyógyult.

Köszönöm, hogy segítettel – mondta Gyurkának. – Maradj itt a palotában! Nekem most el kell mennem, mert sok a dolgom, de hamarosan visszajövök. S ezzel a Tavasz Tündér sietős léptekkel átvágott a palota kertjén. Gyurka addig nézett utána, amíg el nem takarta szeme elől a messzeség.

Mondtam én, mondtam én, hogy a legjobb orvosság a lépes méz – zümmögte a legszorgalmasabb méhecske Gyurkának, amint elrepült mellette a hívogató akácvirágok felé.